

## ¿PROCLAMAR LA REPÚBLICA? NOMÉS SUMANT, NOMÉS DES D'ABAIX, NOMÉS SOLIDÀRIA

Arnau M.V  
[El Crític 2017](#)

### ¿Un sòl poble?

Per si no havia quedat clar que no és un conflicte entre iguals, ara hi ha dos ostatges. Es sumen a la imposició d'un 155 que es va desplegant per fases des del setembre ¿Com respondre? En llenguatge de polítòleg (deu me'n guardi), només hi ha sortida sumant hegemonia amb capacitat disruptiva.

Malauradament, després de la manifestació unionista del 8-O ja és tard per respondre com un [sol poble](#). La divisió és real. El consens sobiranista dominant des de la transició es veu erosionat per la consolidació del bloc constitucionalista. Si la classe treballadora ha perdut consciència de classe, davant l'elecció identitària una part significativa ha escollit la marca España. L'elecció pot ser neofeixista, seguint l'estela europea, però també pot ser socialdemòcrata, basada en un sentiment difús de solidaritat amb la resta de l'Estat.

A Ciutadans només li ha calgut transmutar la lluita contra l'Estat central i presentar-la com supremacisme *independe* contra els que se senten espanyols, de dins o de fora ¿Demagògia delirant? Sens dubte, i incendiària, però a l'ombra de Pujol i l'"Espanya ens roba", res més fàcil que sortir a dividir per pescar vots entre... els que temen la divisió. Profecia autoacomplerta magistralment instrumentalitzada.

Però l'independentisme també ha facilitat aquesta operació al no saber generar dins la seva transversalitat una corrent independentista més motivada pel desig de descentralització i superació del règim del 78 que per la llengua, la història o els drets nacionals. Una corrent-pont, no excloent de plans B federalistes i desproveïda d'estelades, rebaixant així els perills de la confrontació identitària.

Per últim, el consens sobiranista s'ha esquarterat també per la banda de l'"equidistant" (categoria *trending* aquests dies i que donaria per un altre article). Un espai divers, però unit pel sentiment de que aquest no és un conflicte productiu sinó un estèril xoc de trens.

### ¿Què fer doncs?

Perquè negar-ho, la multiplicació de banderes espanyoles al cinturó metropolità espanta una mica. No obstant, els carrers segueixen sent bàsicament "nostres". La massiva defensa dels mínims democràtics sobre els quals el PPSOE es pixa reiteradament és el que més s'apropa a un consens de país. Amb l'afegit de que el cademat del 78 és tan petri que ens ha fet a totes rupturistes, inclosos els que no pretenien qüestionar el sistema sinó només tenir un DNI català.

Si al poble independentista li sumem el poble que el desborda des del 20 de setembre, l'impacte és contundent i s'assembla al d'aquell "catalanisme d'esquerres" dels anys 70, en què la defensa dels drets civils, nacionals i socioeconòmics era indestruïble. De fet, si la CIU dels primers anys era més socialdemòcrata que neoliberal és degut a aquell consens popular. Reeditar aquesta potència des d'abaix és la clau per ser més sobirans, però sobretot per no ser-ho en versió paradís fiscal.

Aquest poble en construcció, barreja virtuosa de 15M i 11S, el defineix J.M Antentas com el "[rupturisme no processista](#)" i pren cos en els CDR's, la protesta estudiantil o el 3-O. És un poble divers, transversal, potser idealitzat, però que irromp amb una doble agenda radical. D'una banda,

l'aposta per descongelar la suspensió de la declaració d'independència, percebuda com un "refredament" imposat. De l'altre, la ruptura amb el règim del 78 per tal de frenar la desertització d'Espanya. Desertització material i simbòlica en forma de rescat bancari, llei mordassa, cunetes, devolucions en calent, sobres o reforma laboral. Però també, no ho oblidem, desertització literal, via canvi climàtic i oligopoli energètic.

Fins aquí sona bastant bé ¿però tots els protagonistes d'aquesta aliança democràtica comparteixen la doble ruptura? No cal dir que la defensa de la sobirania, compartida per moviments socials, anarquistes, sindicalistes, Omnium, ANC, CUP, Podem, Comuns o Junts pel Si, té fugues de consens. El lideratge convergent (malgrat el 3%) o les ambivalències dels Comuns, són les metàfores que tots manegem per descriure aquestes fugues. No hi ha revolució amb Santi Vila ni DIU amb Ada Colau.

### **Són les aliances, estúpids!**

No es tracta de lamentar-se pel que hauria pogut ser. Ja és massa tard. Ni amb les forces amigues estatals ni entre les esquerres catalanes s'ha sabut consensuar un programa compartit contra el règim del 78. I en conseqüència, aquest es reforça, alimentat pel sentiment anti-català. En un altre escenari, tant l'ANC com les forces estatals estarien clamant juntes per l'alliberament dels Jordis, la denúncia de la nova "ley de montes" que crema Galícia o la lluita murciana contra ADIF.

Però el repte segueix vigent. Davant la força de l'Estat, l'únic contrapès és la força del carrer articulada en una mínima unitat d'acció. Potser refer els ponts trencats amb els votants de Ciutadans és somiar, però les intermitents aliances amb els Comuns o l'esquerra estatal podrien prendre, per fi, la forma d'un programa comú?

No és gens fàcil, si no ja s'hauria fet, però la debilitat ho fa ineludible. No ens enfrontem només al PP, ens enfrontem a l'Ibex35, a les grans empreses catalanes, a Foment del Treball, al Cercle d'Economia, a tots els aparells de l'Estat i a l'Europa del capital. No és el somni humit de les CUP, és la realitat.

¿Ha renunciat l'independentisme d'esquerres a posar-se d'acord amb l'espai que expressen els Comuns i altres forces? ¿S'aposta a què la dinàmica del conflicte n'arrossegarà per si sol les bases? Certament, el front de defensa de la democràcia és un fet. I un èxit. Però mentre fem pinya reactiva davant de la repressió... els acords de fons segueixen ajornats.

Per consolidar aliances l'independentisme ha de renunciar a que la independència sigui l'única opció... almenys si deixa de ser l'única. I els federalistes han de renunciar a que l'independència sigui una opció no desitjable. I aquí només s'hi arriba des de la micropolítica que renuncia a l'efecte tunel endogàmic i es feminitza. Però sobretot, des de la renúncia activa a les lògiques partidistes. És xocant que BeC pugui aliar-se amb els PSC o que les CUP ho puguin fer amb el PdCat, però en canvi no sigui possible una aliança contra el règim del 78, que és precisament la mare dels ous. La mateixa lògica centralista que frena les remunicipalitzacions és la que ataca l'autogovern!

Els federalistes han d'assumir que la unilateralitat cau pel seu propi pes després de 10 anys de bloqueig constant a una solució pactada. Si per superar la situació en clau desobedient cal forçar un reglament, fixar-se en el dit impedeix veure el bosc.

Per la seva banda, si els independentistes volen evitar la derrota només ho poden fer al calor del "rupturisme no processista", no només el de les CUP, sinó el de tot el divers "[poble d'octubre](#)". Un poble, no ens enganyem, tan obert a la independència com a sortides [confederals](#) o a una millora de l'autonomia.

## **Proclamar... el procés constituent**

Potser es tracta de moure el focus, de no fixar-se tant en la independència formal com en la sobirania real. I sobretot, en donar-li contingut a través del procés constituent. Un procés que, de fet, ja està en marxa. El creixement de l'Economia Social i Solidària (ESS) o les experiències municipalistes -i els seus fruits, ara invisibilitzats- en són una expressió tangible. També ho són les lleis catalanes progressistes, algunes d'elles suspeses pels tribunals estatals. Lleis, decrets o resolucions contra el fracking, per l'impost als bancs, de lluita contra el canvi climàtic, de realització de consultes o pel control de les empreses catalanes a l'exterior, entre d'altres.

La sobirania no és proclamar la independència, la sobirania és un procés dialèctic que s'omple de contingut quan s'exerceix i adquireix una dimensió material.

Segur que posar el focus en la transformació estructural no entusiasma al PdCat. Alguns analistes creuen que els dubtes a l'hora de declarar la independència obeeixen precisament a aquesta por. Però la veritat és que no poden fer-hi gran cosa si la majoria ens movem en aquesta direcció.

No podem esperar que l'[Ara](#) deixi de ser equidistant en el procés veneçolà per haver tastat en pròpia carn com s'apliquen aquestes tàctiques de guerra psicològica contra Catalunya. Tampoc podem esperar que Artur Mas es disculpi d'haber volgut empresonar els "8 del parlament" per fer el mateix que ara posa entre reixes als líders d'ANC i Omnium. Però si podem intentar forçar una expressió constituent que transcendeixi -no necessàriament trencant-la-, l'aliança d'ERC i les CUP amb el PdCat. Es a dir, revertir la dinàmica dominant de "primer tenir un país i després veure com ha de ser". Una dinàmica que desmotiva, amb raó, als que no volen deixar-se la pell destituint per acabar reconstituïnt el mateix.

Aquest procés constituent no només té el valor de ser constructiu, movilitzador, no violent i ilusionant, sinó que també és l'única manera de superar l'escenari Tsripas. A més, és vàlid tan si anem cap a la independència valenta que invoca Vicenç Partal, com si la cosa segueix encallada durant anys de post-processisme, Guillem Martínez dixit, com si ens intervenen amb tancs i trons, a l'estil Marhuenda. I es pot fer tant sota una calma institucional com en un exercici de desobediència, tal com ja ens vam demostrar capaços l'1-O

## **República amb adjectius**

Però evitem les ambigüitats. Aquest plantejament no és substitutiu de declarar la República catalana, sinó que el complementa. I si, és probable que calgui declarar-la abans que el parlament sigui clausurat. Però si la proclamació ha de recollir la diversitat del "poble d'octubre" i al mateix temps respectar el mandat del referèndum, caldrà afegir-li clàusules. I caldrà que sigui una república oberta a federar-se amb la resta de l'Estat si es donen les condicions. No en clau de calmar un govern decidit a intensificar el 155, sinó en clau de teixir una aliança àmplia i no només antirepressiva. Cinc clàusules concretes podrien facilitar-ho:

-Clàusula de progressivitat: La independència es desplega per fases, revertint-se en cas de perdre les eleccions constituents previstes.

-Clàusula de paralització. La independència es pot paralitzar si s'ofereix una reforma descentralitzadora de la constitució que institueixi un encaix federal o confederal. Les propostes concretes sorgides d'un diàleg formal han de poder ser debatudes per la ciutadania i el parlament. La decisió final s'ha de prendre en un referèndum vinculant i pactat, no necessàriament binari ni necessàriament en una sola convocatòria, però que sempre ha d'incloure l'opció de la independència.

-Clàusula de solidaritat: La república establirà mecanismes d'associació territorial per seguir sent solidària amb altres pobles de l'Estat on per raons històriques es genera menys riquesa.

-Clàusula constituent: S'inicia immediatament el procés de deliberació ciutadana previst a la llei de transitorietat. Tot i el seu caràcter només "participatiu", aquest procés té la potència de traspasar tot el protagonisme al poble, sense mediacions, fent-ne el garant democràtic. I així passem d'una idea abstracta de sobirania a la fundació col·lectiva concreta dels pilars sobre els que exercir-la, ja sigui en el pla energètic, alimentari, habitacional o financer.

-Clàusula plebiscitària: Les eleccions constituents, previstes al finalitzar el procés participatiu, han de tenir data des del mateix dia de la proclamació. No més tard de març. Així es dona un horitzó proper d'eleccions, que, de fet, podrien guanyar els partits constitucionalistes. S'accepta per tant el marc electoral que reclamen, però en condicions que també respecten el mandat del referèndum. I sobretot s'accepta que la dimensió plebiscitària és ineludible en una societat dividida.

De fet, es pot emfatitzar el caràcter dual d'aquestes eleccions, constituents i plebiscitàries al mateix temps, recuperant la idea que en el seu moment defensava Jaume Asens de doble votació. En aquest cas, d'una banda es votarien els partits i les seves opcions ideològiques, vinculades ara als resultats del procés participatiu previ. L'artefacte Junts pel Si no seria necessari en aquest context. De l'altra, la votació plebiscitària enfrontaria una llista sense president articulada en la defensa del nou marc contra una llista/es que l'impugni.

P:D ¿Es pot parar el 155 només sortint al carrer o fent assemblees per imaginar el nou país? Una mesura de desobediència civil massiva i no només simbòlica comença a ser necessària. Podria ser alguna forma generalitzable de desobediència fiscal?